

”vores brødre både af natur og af Guds nåde”

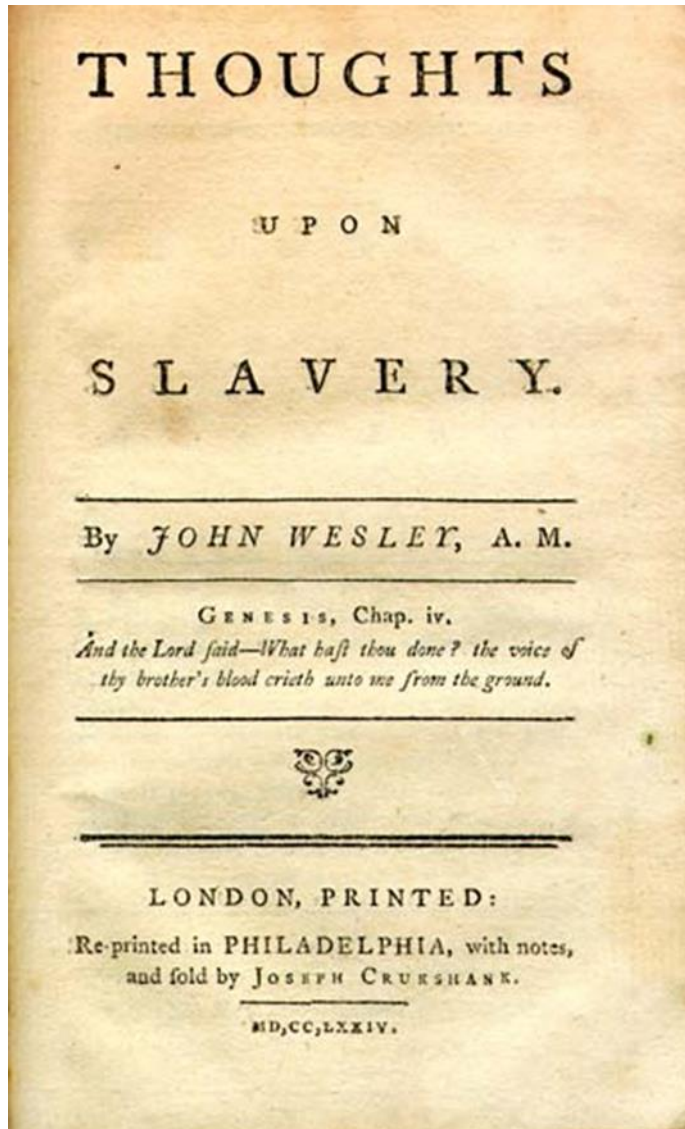
Uddrag af en anti-slaveri prædiken af biskoppen af Gloucester, 21. februar 1766

Fra de vilde¹, som er frie, kommer jeg nu (det sidste punkt jeg tager op til overvejelse) til de vilde, som er i lænker. Med disse mener jeg de store folkemasser, som årligt stjæles fra det modsatte kontinent og af kolonisterne ofres til deres store afgud – **profit-Guden**. Men hvad siger de så, disse oprigtige tilbedere af *Mammon*? De siger, at det er vores egen ejendom, som vi ofrer. Oh gode Gud! At tale (som man gør om kvæg) om skabninger med rationale evner som ens ejendom! Skabninger begavet med alle vores evner og som besidder alle vores kvaliteter på nær samme hudfarve, vores brødre både af natur og af Guds nåde – det chokerer alle menneskelige følelser og står i modsætning til al sund fornuft. Men ak! Findes der mon overhovedet noget, som chokerer dem, blandt de uendeligt mange overgreb, som forekommer i samfundet? Dog kan intet være mere sandt – og åbenbart for alle – end det, at den skændige slavehandel krænker både guddommelig og menneskelig lov. Naturen skabte mennesket frit, og nåden inviterer det til at gøre krav på sin frihed.

Som undskyldning for denne krænkelse har man foregivet, at endskønt disse ynkværdige menneskelige udskud rent faktisk rives bort fra deres hjem og fædrelande med vold og bedrag, så bliver de derved mere lykkelige og deres livsvilkår mere passende. Men hvem er **du**, som foregiver, at du kan dømmes om et andet menneskes lykke? Den tilstand, som ethvert menneske - under sin skabers vejledning - danner for sig selv – men ikke det ene menneske for det andet. At vide, hvad min og din lykke består i, er en fortrinsret, der alene tilhører ham, der skabte os, og som støbte os ud fra så varierende og forskelligartede støbformer. Har dine slaver nogensinde beklaget sig til dig over deres ulykkelighed iblandt deres hjemlands skove og ødemarker? Eller lad mig snarere spørge, har de nogensinde ophørt med at beklage sig over de vilkår, som de har under jer, deres jordiske herrer? Hvor de virkelig ser civilisationens bekvemmeligheder, men ser dem alle overgå til andre, mens de selv ingen gavn får af dem. Så vær da så nådige – I snæversynede tyranner over menneskelig frihed – at lade jeres slaver dømmes for sig selv, i forhold til hvad deres lykke består i. Og så kan I jo se, om de ikke vil realisere den i form af en tilbagevenden til deres eget land, snarere end i kontemplationer over jeres storhed, som udgør så stor en del af deres kummerlighed.

En tilbagevenden de længes så inderlig efter, at fortvivlelsen over den manglende udsigt til lykke i dette liv og hermed menes muligheden for at undslippe deres grusomme herrers og arbejdslederes lænker, får dem til at trøste sig selv ved at bilde sig ind, at det bliver himlens nådige belønning engang i deres fremtidige tilstand – en fremtidig tilstand, som jeg kan se, at deres hovmodige herrer indtil videre ikke har planer om at invadere. De mindre stålsatte venter sandelig på denne lyksalighed, indtil den overbebyrdede krop frigør dem, men de mere beslutsomme tyr endog til mishandling af egen krop for at komme hurtigere af sted.

Men det bliver stadigvæk hævdet, at endskønt det, der kaldes menneskelig lykke, er af så fantastisk en natur, at ethvert menneskes forestillingsevne skaber den for sig selv - så er der betydeligt mere menneskeligt armod og elendighed (end lykke) og det er mere ensartet fordelt rundt omkring iblandt alle menneskehedens stammer.

<http://docsouth.unc.edu/church/wesley/wesley.html>

Nu er de vilde *Afrikanere* – ved disse tvungne emigrationer -blevet helt sikret mod den værste menneskelige armod, som det sker når de til stadighed bliver jagtet som dyr, der tages som bytte eller sælges for profit. I sandhed en velsignet forandring! --- at gå fra at være jagtet til at være fanget. Men hvem er det, som har taget initiativ til denne udbredte jagt? Er det ikke slaveejerne selv - disse civiliserede krænker af menneskeheden? Som frister de svage lyster, og fremprovokerer de hæmningsløse passioner hos de vilde, som er de mest grusomme (iblandt de vilde), og derved får dem til at jage de andre.”

Talen er en del af den engelske metodistpræsts John Wesleys traktat ” THOUGHTS UPON SLAVERY.” Wesley var – udover meget meget andet – indædt modstander af slaveriet.

” Source Description: Thoughts Upon Slavery John Wesley, A. M. 83 p. LONDON, PRINTED: Re-printed in PHILADELPHIA, with notes, and sold by JOSEPH CRUKSHANK. 1778”

Oversættelsen er sket ud fra teksten fundet i nedenstående link.

<http://docsouth.unc.edu/church/wesley/menu.html>

John Wesley http://en.wikipedia.org/wiki/File:John_Wesley_clipped.png

*Endnu engang tak til min ihærdige kollega **Christian T. Engelstoft** for hjælp med korrekturlæsning.*

Gentofte Juli 2013

Heine Strømdahl

Heine Strømdahl

ⁱ På engelsk : Savages , i dag forbindes den ret bogstavelige oversættelse "vilde" med en nedladende eller måske endda racistisk attitude. Jeg har valgt at holde mig til denne oversættelse, fordi biskoppen blot anvendte ordet som betegnelse for mennesker med rødder i de afrikanske stammer.